

μὴ βλασφημίας, ὁ μὴ ἀμαρτήσας διὰ βλασφημίας Ἦπ. (Ἰωάνν.) Πελοπν. (Τριφυλ.) Πόντ. (Τραπ.): *Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἐπέθανε ἀβλαστήματος* (ἦτοι χωρὶς ποτὲ νὰ βλασφημήσῃ ἐν τῇ ζωῇ του) Τριφυλ. Συνών. ἀβλάστημος.

ἀβλάστημος ἐπίθ. Πόντ. (Χαλδ.).

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βλαστημῶ ἀπὸ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστ.

Ὁ μὴ βλασφημῶν τὰ θεῖα, ὁ μὴ ἀμαρτάνων διὰ βλασφημιῶν: *Ἀβλάστημος ἄρθετος*. Συνών. ἀβλαστήματος, ἀντίθ. βλαστημῖαρις, βλάστημος.

ἀβλάστητος ἐπίθ. Κεφαλλ. Πελοπν. κ.ά.—Λεξ. Κομ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀβλάστητος.

1) Ὁ μὴ βλαστήσας, ὁ μὴ ἀναδώσας βλαστοὺς Κεφαλλ. Πελοπν. κ.ά.—Λεξ. Κομ. Λάουνδ.: *Ἀμπέλι ἀβλάστητο* Πελοπν. *Περγουλέα ἀβλάστητη* (περγουλέα = κληματαρεά) Κεφαλλ. Συνών. ἀβλαστήτωτος 1, ἀβλαστός. 2) Μεταφ. ὁ μὴ ἀποκτήσας τέκνα, ἄτεκνος Πελοπν.: *Παντρεύτηκε κ' εἶναι ὄγδ' κούτσουρα, εἶν' ἀβλάστητος*. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀβλαστήτωτος 2.

ἀβλαστολόγητος ἐπίθ. Πελοπν. (Κόρινθ.) κ.ά. ἀβλαστολόγητος Ἦπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) κ.ά. ἀβλαστολόγιστος Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. ἀβλαστολόγιστος Ἦπ. ἀβλαστολόγιστος Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. ἀβλαστολόγους Στερελλ. (Αἰτωλ.).

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βλαστολογῶ. Ὁ τύπ. ἀβλαστολόγιστος κατ' ἀναλογ. τῶν ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παραγομένων εἰς -ιστος.

Ὁ μὴ βλαστολογημένος, τοῦ ὁποίου δηλ. δὲν ἀπεκόπησαν οἱ περιττοὶ βλαστοὶ διὰ νὰ ἐνισχυθῇ ὁ ὑπόλοιπος κορμός, συνήθως ἐπὶ τῆς ἀμπέλου ἐνθ' ἄν.: *Ἀμπέλι ἀβλαστολόγητο* Κόρινθ. κ.ά. *Ἀβλαστολογία* τὰ ἔχον ἀκόμα τ' ἀμπέλια Αἰτωλ.

ἄβλαστος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων.) κ.ά.—Λεξ. Λάουνδ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἄβλαστος.

Ὁ μὴ βλαστήσας, ὁ μὴ ἀναδώσας βλαστοὺς, κλάδους, συνήθως ἐπὶ δένδρων, κλημάτων κττ. ἐνθ' ἄν.: *Λέδρο-ἀδέλι ἄβλαστο* Λακων. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀβλάστητος 1.

ἀβλέμονας ὁ, Κεφαλλ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.)—ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,68 ΑΤραυλάντ. Ἐξαδέλφ. 14 καὶ 23 ἀβλέμονας Ἦπ. Σάμ.

Ἀγνώστου ἐτύμου. Κατὰ ΧΠαντελίδ. ἐν Byzant. Zeitschr. 30 (1930) 236 ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. βλέμμα *ἀβλέμων βυθός (ἐνθα βλέμμα δὲν δύναται νὰ φθάσῃ). Κατὰ ΣΜενάρδ. ἐν Ἐπετ. Ἐταιρ. Βυζαντ. Σπουδ. 7 (1930) 241 ἐκ τοῦ εὐλίμενος.

1) Ὁρμος κατάλληλος πρὸς ἀγκυροβολίαν Ἦπ. Σάμ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) κ.ά.: *Ἔτσι, χωρὶς σκέψι βγαίνει ἀπὸ τὸν ἀβλέμονα νὰ πάῃ 'ς τὸ κανάλι ΑΤραυλάντ. ἐνθ' ἄν. 23. Ὡ, γιατί δὲν ἐπνιγόμαστε 'ς τὸν ἀβλέμονα!* ΑΤραυλάντ. ἐνθ' ἄν. 14. 2) Βαθεῖα καὶ ἀδιόρατος ὁπὴ εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης Κεφαλλ. β) Βαθεῖα θάλασσα Κεφαλλ.—ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Πῶς τοῦ πελάου ὁ ἀβλέμονας, πῶς ὁ βυθὸς τῆς λίμνης νὰ στίβουνε, νὰ πατηθοῦν κὶ ὁ χαλασμός νὰ πάψῃ (τοῦ πελάου ὁ ἀβλέμονας κατὰ περίφρ. ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ἀβλέμονας). || Συνεκδ. ἐπὶ τοῦ πολλοῦ: Φρ. *Τρώει ἕναν ἀβλέμονα*,

ἔφαγε τὸν ἀβλέμονα (ἐπὶ πολυφάγου) Κεφαλλ. Συνών. φρ. *τρώει ἕνα περιδρομο*, *τρώει τὴν ποταμοθάλασσα*, *τρώει ἕναν ἄδυσο* (ἰδ. ἄδυσος), *ἔφαγε ἕναν Ἄδη*.

γ) Αὐλαξ σχηματιζομένη εἰς τὸν πυθμένα ἀβαθῶν μερῶν τῆς θαλάσσης ἕνεκα τοῦ ρεύματος τῆς παλιρροίας Στερελλ. (Μεσολόγγ.) 3) Χαράδρα μεταξὺ δύο ὁρέων διαπνεομένη ὑπὸ αἔρος Σάμ. 4) Μεταφ. ὁ τρώγων πολὺ, ἀδηφάγος (διότι ὁ ἀβλέμονας πιστεύεται ὡς πλατὺς καὶ βαθὺς) Κεφαλλ.

ἀβλεμόνι τό, Ἦπ. Κεφαλλ. Παξ. κ.ά.—ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,53 ἀβλεμόν' Ἦπ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀβλέμονας.

1) Βαθεῖα καὶ ἀδιόρατος ὁπὴ εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης Κεφαλλ. β) Βαθεῖα θάλασσα Κεφαλλ. || Συνεκδ. ἐπὶ πλησμονῆς Ἦπ.: Ἄσμ.

Εἶν' ἀβλεμόνι ὁ πόνος μου, πέλαγο δίχως ἄκρη (ἦτοι μέγας, ὑπερβολικός). 2) Μέρος ἀόρατον ἕνεκα θυέλλης ἢ τῆς περιβαλλούσης ὁμίχλης ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Ὁ Ζάλογγος δὲ φαίνεται, τὸν ἔχωσε ἡ χιονούρα κ' ἡ πυκνωμένη συγνεφία, κατὰ τὴν Ἄρτα μπόρα! Ἀγνάντεψ' ἄχ' τὸ Σέσοβο, ἡ Λούτσα εἶν' ἀβλεμόνι (ἦτοι περιβάλλεται ὑπὸ πυκνῆς ὁμίχλης). 3) Καιρὸς θυελλώδης καὶ σκοτεινὸς Ἦπ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

ἀβλεπος ἐπίθ. Κεφαλλ. Παξ. κ.ά. ἀνέγλεπος Στερελλ. (Ἀμφ.) κ.ά. ἀνάβλεφτος ΣΠασαγιάνν. Ἀντίλ. 38.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βλέπω ἀπὸ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστ. Περὶ τῶν τύπ. ἀνέγλεπος καὶ ἀνάβλεφτος ἰδ. ἀ- στερητ. 1 δ. Πβ. καὶ μεσν. ἄβλεπτος = ἀόρατος.

Παθ. ὁ οὐδέποτε ἢ σπανίως μόνον βλεπόμενος, ἀθέατος ἐνθ' ἄν.: *Ἀβλεπος κατάντησε Παξ. Ἀβλεπη γυναῖκα*, ποτὲ δὲ φαίνεται 'ς τὸν κόσμον Κεφαλλ. || Ποίημ.

Καὶ κάποτε περνάει ψηλὰ ἀπ' τ' ἀλώνια ὁ νυχτοπάτης καὶ κρᾶζει μὴ καὶ χάνεται ἀνάβλεφτος 'ς τὰ πλάγια (νυχτοπάτης = εἶδος πτηνοῦ) ΣΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν. Ἐνεργ. ὁ μὴ ἰδὼν τι ἐνθ' ἄν.: *Καημένε, σὰν ἀνέγλεπος κάνεις!* (πρὸς λαίμαργον) Ἀμφ. Συνών. φρ. *σὰν νὰ μὴ τὸ εἶδες ποτὲ 'ς τὰ μάτια σου!*

ἀβλόγητος ἐπίθ. ἀνευλόγητος ΚΠασαγιάνν. Μοσχ. 117 ἀνευλόγητος Κύπρ. Πόντ. (Σάντ.) ἀνευλόγητος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. κ.ά.) ἀνευλόγητος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀβλόγητος Εὐβ. (Κονίστρ.) Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. ἀβλόγητος Ἄνδρ. Θήρ. Κρήτ. Παξ. Πάρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀβλόγ'τους Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἶν.) Μακεδ. ἀβλόγητους Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βλογῶ. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ. Τὸ ἀνευλόγητος ἦδη μεσν.

Α) Κυριολ. 1) Ὁ μὴ εὐλογηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱερέως Κρήτ. Παξ. Πόντ. (Κερασ.) κ.ά.: *Ἀβλόγητος ἄρτος* Κρήτ. *Ἀβλόγητα κόλλυβα* αὐτόθ. *Ἐπέθανε τὸ μαραμμένο παιδί ἀβάφτιστο κὶ ἀβλόγητο* Παξ. β) Ὁ μὴ ἐγκαινισθεὶς ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν.: *Ἐνα μόνο φτωχοκκλησιδάκι μέσ' 'ς τὸ λόγγο 'ρεῖλιο κὶ ἀνευλόγητο ποῦ τό 'χε τάμα κάποιος Χριστιανὸς καὶ τό 'χτισε, μὰ δὲν ἐδιάβηκε δεσπότης νὰ τ' ἀγιάσῃ.*

2) Ὁ μήπω στεφθεὶς ἢ μὴ γενόμενος νόμιμος σύζυγος διὰ στέψεως κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ

συννοικῶν παρανόμως, συνήθως ἐπὶ γυναικὸς Ἄνδρ. Εὐβ. (Κονίστρ.) Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κρήτ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πάρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) κ. ἄ. : Ἀβλόγητη γυναῖκα Κρήτ. Τὴν ἔχει ἀβλόγητη (ἐνν. τὴν γυναῖκα) Ἄνδρ. Θήρ. Κονίστρ. Κρήτ. Μάν. κ. ἄ. || Ἄσμ.

Ποῖός εἶδε νύφ' ἀπὸ βραδὺν κί ἄστρο τὸ μεσημέρι ;
ποῖός εἶδε κόρ' ἀβλόγητη 'ς τοῦ πεθεροῦ νὰ μπαίνει ;

Λακων.

Φτύστε με καὶ ρουδῶστε με | καὶ ρουδωμένη πέστε με,
ποῦ 'ρθα 'ς τὸ σπίτι ἀβλόγητη | χωρὶς κονδάρο καὶ παπᾶ,
χωρὶς κάμμὰ δικολογιά

(ρουδώνω = προσβάλλω, ἀτιμάζω. δικολογιά = συγγενεῖς)
Μάν. Συνών. ἀστεφανώτος.

Β) Μεταφ. 1) Ὁ καταναλισκόμενος ταχύτερον παρ' ὅ,τι ἐνόμιζέ τις, συνήθως ἐπὶ τροφίμων (κυρίως ὁ μὴ εὐλογημένος καὶ ἐντεῦθεν ταχέως ἐκλείπων) Πόντ. (Κερασ. Χαλδ. κ. ἄ.) : Ἄλας - βούτορον - ψωμὶν ἀνευλόετον (βούτορον = βούτυρον) Κερασ. Χαλδ. β) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἔχη περισσεύματα χρημάτων καὶ τροφῶν ἀφθονίαν, ὁ μόλις κατορθῶν νὰ ζῇ Κύπρ. 2) Ὁ μὴ παρέχων ὠφέλειαν, ἀνωφελὴς Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) : Ἀνευλόετον παιδίον Τραπ. Χαλδ. Ντ' ἀνευλόετος ἄνθρωπος εἶσαι ! (ντό = τί, πόσον) Τραπ. Χαλδ. Ἀνευλόετες ντ' ἐγένουσ'νε ! (ἀνευλόγητος ποῦ ἔγινες ! Ἐκ συμφύρ. δύο φρ., ἔ ἀνευλόετες ! καὶ ἀνευλόγητος ντ' ἐγένουσ'νε !) Κοτύωρ. β) Ἀνίκανος, ἀδέξιος, ἀνεπιτήδειος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Χαλδ. κ. ἄ.) : Ἀνευλόετος ἄρθεπος Κοτύωρ. Χαλδ. Παιδίον ἀνευλόετον Τραπ. Χαλδ.

ἀβλόγιαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀβλόγιαστοις Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βλογιάζω.

Ὁ μὴ προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου εὐλογίας. Συνών. ἀβροάσωτος.

ἀβλογκᾶ ἢ, ἄγν. τόπ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ φυτὸν ράμνος ἢ καθαρτικὴ (rhamnus cathartica), θάμνος τοῦ γένους ράμνου, τῆς τάξεως τῶν βατραχιωδῶν (ranunculaceae), τῆς δημόδους οἰκογενείας τῶν ἀγκαθιῶν, παράγον σπέρματα βαφικὰ καὶ φαρμακευτικά. Συνών. λευκαγκαθῆ, σπυράκι. [*]

ἀβοήθητος ἐπίθ. Κρήτ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) κ. ἄ. — Λεξ. Λάουνδ. Περιδ. ἀβόηθητος Εὐβ. (Κονίστρ. κ. ἄ.) ἀβοήθητε Τσακων. ἀβούθιστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀβοήθητος. Τὸ ἀβούθιστος κατ' ἀναλογ. τῶν εἰς -ιστος τῶν παραγομένων ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ.

Ὁ στερούμενος βοηθείας, ὁ μὴ ἔχων ὑποστήριξιν ἐνθ' ἄν. : Τὸν ἄφησα ἀβοήθητο τὸν καημένο ! (ἄνευ ὕλικης ἢ ἡθικῆς ὑποστηρίξεως) Ἀρκαδ. Ἀφήττε ἀβοήθητε τὸ θίλεσι (ἄφησε ἀβοήθητον τὸν φίλον του) Τσακων. Συνών. ἀβόηθος.

ἀβόηθος ἐπίθ. Λεξ. Λάουνδ. ἀβόηθος ΙΓρυπάρ. Σκαραβ. 120.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀβόηθος. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 21.

Ὁ στερούμενος βοηθείας, ὁ μὴ ἔχων βοηθόν, ἀβοήθητος ἐνθ' ἄν. : Ποίημ.

Καὶ χαρίσματα χαρίζει 'ς τὰ φτωχὰ της
καὶ 'ς τὸ βρέφος της τ' ἀβόηθο μέσ' 'ς τὴν κούνια
ἄλλο φόρεμα γὰ ὅταν θὰ μεγαλώσῃ

ΙΓρυπάρ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀβοήθητος.

ἀβόι τό, Κεφαλλ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Σφαῖρα ἐλαστικὴ εὐχρηστος εἰς παιδιὰς : Παίζω τ' ἀβόι. Τὸν ἐπέταξε 'ς τὴν ἄκρῃ σὰν ἀβόι. || Φρ. Εἶναι σὰν ἀβόι (ἐπὶ τοῦ εἰτραφοῦς). Τὸν κυλᾶνε σὰν ἀβόι (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀβούλου, τὸν ὅποιον ἕκαστος μεταχειρίζεται ὅπως θέλει). Πβ. ἀβόριο.

ἀβόιστα ἐπίρρ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβόιστος.

Ἄνευ βοῆς, ἄνευ θορύβου, μετὰ σιγῆς : Φρ. παροιμ. Ἡ ἀρχοντὰ καὶ ὁ βῆχας δὲν περνοῦν ἀβόιστα (δὲν δύναται ν' ἀποκρυβῇ ὁ πλοῦτος καὶ ὁ βῆξ).

ἀβόιστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀβόητος Λεξ. Ἠπίτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. βοίζω. Τὸ ἀβόητος ἐκ τοῦ βοῶ.

Ὁ ἄνευ βοῆς, ἄνευ θορύβου, σιγανός : Φρ. παροιμ. Ἀβόιστος γάμος δὲ γίνεται.

ἀβολα ἐπίρρ. σύνθη. ἄβουλα βόρ. ιδιῶμ. ἀνάβολα Βιθυν. Κύθηρ. Τσακων. κ. ἄ. ἀνάβουλα Ἡπ. (Ζαγόρ.) κ. ἄ. ἀνάβολα Ζάκ. Κεφαλλ. ἀνάβουλα Θράκ. (Αἰν.) Σάμ. ἀνέβολα Πελοπν. (Γύθ. Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβολος. Διὰ τοὺς μετὰ τοῦ ἀνα- ἀνε- τύπ. ἰδ. ἀ- στερητ. 1δ. Τὸ ἀνάβολα καὶ παρὰ Γερμ.

1) Οὐχὶ εὐθέτως, οὐχὶ κανονικῶς, ἀλλ' ἀδεξιῶς, κακῶς σύνθη. : Εἶναι ἀβολα τὸ σπῖτι (παράμερα, μακρὰν τῆς ὁδοῦ, δηλ. οἰκία, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ νὰ φθάσῃ τις πρέπει νὰ παρεκκλίνῃ τῆς συνήθους ὁδοῦ) σύνθη. Μοῦ εἶναι ἀβολα τὸ χωράφι Μῆλ. Μδοχίτι ἀνάβουλα Ζαγόρ. Θά σ' φαίνεται ἀβολα 'δῶ (ἦτοι οὐχὶ εὐχάριστος ἢ ἐνταῦθα διαμονή) Τῆν. Μοῦ ῥεχεται ἀνάβουλα Ζάκ. Ἀνάβουλα κάθουμι (δηλ. οὐχὶ ἀνέτως) Αἰν. Ἀνάβουλα ἄρχισα τὴ δ'λειά μ' αὐτόθ. Μοῦ ῥεχεται ἀνάβουλα Κύθηρ. 2) Οὐχὶ κατ' εὐχὴν, ἀλλ' ἀντιζόως σύνθη. : Μοῦ ῥεθανε ἀβολα τὰ πράματα σύνθη. ῥεθαν τὰ πράματα ἀνάβουλα Σάμ. || Φρ. Εἶναι ἀβολὰ τοι (δυσκολεύεται) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) Συνών. ἀβόλετα 2, ἀνάποδα, ἀντίθ. βολικά.

ἀβολᾶ ἢ, ἀβολέα Κύθηρ. ἀβολᾶ Κρήτ. Κυκλ. (Σῦρ. κ. ἄ.) ἀβολᾶ Θήρ. Κρήτ. Παξ. ἀβολᾶ Ἡπ. ἀβολᾶ Ἰκαρ. ἀναβολᾶ Πελοπν. κ. ἄ. ἀναβολᾶ Ἡπ. ἀναβολᾶ Κεφαλλ. ἀναβολᾶ Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀβολος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Τὸ ἀνα- βολᾶ καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἡ οὐχὶ κατ' εὐχὴν πρόοδος ὑποθέσεώς τινος, ἀντί- ξοος περιστάσις, ἀτυχία (εἰς τὴν σημασιολογικὴν ταύτην ἐξέλιξιν συνετέλεσε καὶ τὸ ἐπίρρ. ἀβολα, ὁ ἰδ.) Ἡπ. Κρήτ. Κυκλ. (Σῦρ. κ. ἄ.) : Ἡ δουλειὰ μοῦ ἦρθε μὲ ἀβολᾶ Σῦρ. Μοῦ 'τυχε μὲ ἀβολᾶ Κρήτ. || Γνωμ.

Τοῦ κοριτικοῦ ἢ ἀδρασκειᾶ | τρεῖς χρόνους εἰν' ἀναβολᾶ

